

Mijn naam is **Monica van Rijn**. Vandaag denk ik aan tachtig van mijn familieleden die de oorlog niet hebben overleefd.

Mijn ouders, Hetty en Fritz, waren de enigen die uit de nazihel zijn teruggekeerd.

Als pasgetrouwd jong stel werden zij in juni '43 's nachts uit hun slaap gehaald en opgesloten in Kamp Vught.

Waarom? Alleen omdat ze Joods waren.

Tien maanden later werd mijn vader vanuit Kamp Vught gedeporteerd naar vernietigingskamp Auschwitz en werden mijn ouders van elkaar gescheiden. Hij overleefde in totaal acht concentratiekampen.

In juni 1944 is mijn moeder op transport gezet. Zij doorstond negen kampen, inclusief Auschwitz. Voor haar, waren de transporten tussen de kampen en de twee dodenmarsen nog wreder dan het onmenselijke kampleven zelf – ontberingen die mijn voorstellingsvermogen te boven gaan.

Vandaag sta ik ook stil bij alles wat mijn ouders is afgenomen: hun vrijheid, hun huis, hun geld, hun bezittingen, hun rechten, hun menselijkheid – en bovenal hun families.

Na mijn geboorte zijn we naar Amerika geëmigreerd, maar het verlies van alle dierbaren veroorzaakte een wond die nooit is geheeld.

Dat gemis leeft ook in mij voort. Dat verwerk ik door op scholen hun verhaal te vertellen, kunst te maken en te schrijven.

Vandaag, op mijn 76ste, verschijnt mijn boek : *The Memory Place*. Het ongelooflijke verhaal van mijn ouders ligt nu vast. Ik draag het op aan mijn kleinkinderen en hun leeftijdsgenoten. Vandaag is tevens mijn oudste kleinzoon jarig.

Zo doende blijven we samen Hetty en Fritz voor altijd herinneren.

Mijn naam is **Kees van den Nieuwenhuizen** en ik ben sinds 2010 vrijwilliger bij dit museum. Ik sta vandaag stil bij Antoon van der Meijden, de verloofde van mijn moeder, Cor van Gurp.

Tijdens de Duitse bezetting verspreidde Antoon illegale pamfletten voor het Eindhovense verzet. Op 18 september 1944 probeerde hij vanuit het al bevrijde Eindhoven bij zijn familie in Boxtel te komen, dat was toen nog bezet gebied. Iets voorbij Best werd hij aangehouden en gearresteerd.

Via Kamp Amersfoort en het Duitse concentratiekamp Neuengamme kwam hij uiteindelijk terecht in het buitenkamp Ladelund, vlakbij Denemarken. Daar moest hij onder zware omstandigheden dwangarbeid verrichten.

Op 2 december 1944, Antoon was toen 33 jaar, weigerde hij nog langer voor de bezetter te werken. In een daad van verzet brak hij zijn schop. Als straf werd hij, samen met drie anderen, ter dood gebracht.

En zo verloor mijn moeder, een 25-jarige jonge vrouw, haar verloofde. Na de oorlog ontmoette ze mijn vader Jan en uit dat huwelijk werd ik geboren.

De verschrikkelijke dingen die Antoon en al die anderen hebben meegemaakt, zijn voor mij de reden waarom ik rondleider ben geworden bij Nationaal Monument Kamp Vught.

Voor mij is het belangrijk en voelt het als een plicht om dit verhaal te blijven vertellen.

Vandaag, maar ook morgen en overmorgen.

Ik ben **Herbert Jan Kaars Sijpesteijn**, geschiedenisdocent op een middelbare school en vandaag herdenk ik mijn Opa Piet.

April 1941. Mijn vader was tien toen hij uit school kwam en zijn ouderlijk huis omsingeld zag met vrachtwagens van de Duitsers. De hulp in de huishouding ving hem buiten op. Half huilend en in ongeloof zag hij zijn vader die geboeid werd weggevoerd. Zijn vader zag hem en riep: "Papa gaat uit logeren, wees lief voor je broer en zus. Luister naar je moeder."

Dat is de laatste herinnering van mijn vader aan zijn vader, mijn opa Piet. Pieter Hendrik Kaars Sijpesteijn.

Mijn opa kwam uit een welgestelde familie en had contacten in de scheepvaart. Veel mensen die naar Engeland wilden vluchten kwamen bij hem aankloppen. Waarschijnlijk is er iemand opgepakt en heeft zijn naam genoemd.

Na kamp Amersfoort en het Oranjehotel werd Opa Piet in de winter van 42-43 hier op deze plek als dwangarbeider tewerkgesteld. Kamp Vught was net geopend en hij moest helpen om de barakken te bouwen. Het was bitterkoud, er was geen warme kleding, weinig eten, laat staan medicijnen. Op 19 februari 1943 stierf mijn opa (46). Het dodenboek vermeldt een longontsteking.

Nu kom ik jaarlijks hier met mijn leerlingen om dit verhaal te vertellen. Deze jongelui leven zich in door op school een persoon die hier vermoord is te adopteren. Op deze plek, waar het bloed van de slachtoffers in de grond zit, vertellen ze diens levensverhaal, diens heldendaden en diens botte pech. Dat doen ze uit het hart.

Sommigen dragen een zelfgeschreven gedichtje voor, leggen een bloem of steken een kaarsje aan bij een foto van hun persoon. Het vermogen van de kinderen om zich in te leven is hartverwarmend en tegelijkertijd snijdt het door de ziel. Het geeft vooral hoop omdat hun vermogen tot empathie een middel is tegen haat en onverdraagzaamheid.